

Planinarski dom "Grafičar" na Medvednici

Vatrica u planinskoj kući

Piše: **prof. Krunoslav Milas**

Ako mnogi tijekom zime polaze na skijališta u Hrvatskoj ili inozemstvo, dosta je izletnika koji žele i planinariti, pa onda barem kraj tjedna proboraviti u planini, okruženi snijegom, golom šumom i zimskim razgledima. Ovu smo priču namijenili upravo onima koji će i sada poći u prirodu, ali će, unatoč svojoj ljubavi makar prema zimskim pejzažima, morati najveći dio svog boravka u planini provesti u nekoj od naših planinarskih kuća. A kad smo već tamo, dobro je upoznati se s osnovnim pravilima ponašanja u našim planinarskim domovima.

Jedna od osnovnih zadaća naših planinarskih društava je briga o planinarskim objektima. Danas u Hrvatskoj postoji gotovo 120 planinarskih objekata - kuća koje možemo podijeliti u tri skupine:

- planinarski domovi
- planinarske kuće
- planinarska skloništa

Ni med domovima ni pravice

Napravimo li grubu podjelu navedenih objekata, možemo reći da u Hrvatskoj imamo četrdesetak planinarskih domova, pedesetak kuća i

Kratki dani, hladno, maglovito. Sve nam se teže nakaniti otići u šetnju planinom. Ali mnogi od nas, zaljubljenika prirode, ipak su spremni odvojiti poneki trenutak, koju subotu i nedjelju za utažiti planinarsku strast

✓ Jeste li znali

Najniže smještena planinarska kuća na svijetu je kuća "Snijeg od mora" koju su na samoj obali otoka Iža uredili riječki planinari. Inače, već više od 50 godina u Jablancu pod Velebitom, na 20 m iznad obale mora nalazi se planinarska kuća koja je tijekom ljeta stalno otvorena i ishodište je niza izleta srednjim Velebitom, ali istovremeno i idealno mjesto za odmor i kupanje!

tridesetak skloništa. Dok su planinarski domovi stalno ili barem vikendom otvoreni i pružaju nam cjelovitu mogućnost okrepe, prehrane i noćenja, planinarske su kuće otvorene samo povremeno (uglavnom vikendima tijekom sezone) ili po dogovoru s društvom koje njome upravlja. Poželimo li otići na izlet u kraj gdje se nalazi neka od tih kuća, potrebno je unaprijed provjeriti je li kuća otvorena ili dogovoriti svoj boravak s društvom - upraviteljem kuće.

Planinarska pak skloništa su stalno otvoreni nezaključani, ali i neopskrbljeni planinarski objekti u kojima se može prenoćiti bez najave planinarskom društvu koje upravlja (dakle i brine se, što je vrlo važno!) tim objektom. Objektima uglavnom upravljaju planinarska društva i od neplaninarskih objekata ih razlikujemo po unificiranim plavim natpisnim pločama na kojima se nalazi znak HPS-a, oznaka vrste objekta, naziv i podaci o nadmorskoj visini i upravljaču objekta.

Planinarski domovi nisu objekti koji ostvaruju neku značajnu ekonomsku dobit. Ali, sve se danas mjeri novcem, pa su tako i za održavanje domova ili kuća potrebni barem najosnovniji novčani

Pogled s
planinarskog
doma na Zavižanu

prilozi. Izletnicima koji razmišljaju o učlanjenju u neko od planinarskih društava napominjemo da je za sve članove planinarskih društava u Hrvatskoj cijena noćenja za 50% niža od uobičajene.

Čuvajte domove koji vas mogu sačuvati

Napominjemo da i u pojedinim planinarskim kućama i domovima postoje tzv. zimske sobe ili skloništa koja su stalno otvorena i gdje se može prenoćiti bez najave matičnom planinarskom društvu. Ono što prilikom takvih boravaka želimo posebno naglasiti jeste briga da se nepažnjom ili nemarom ne dogodi nesreća u kojoj može stradati cijeli objekt, a da o ljudskim životima i ne govorimo. Prije tridesetak godina tako je do temelja spaljeno sklonište "Miroslav Hirc" na Bijelim stijenama (koje je, na sreću stotinjak metara udaljeno od kuće). Ove pak zime tako je stradala kuća na Lubenovcu na Velebitu i pitanje je hoće li planinarsko društvo koje se brine o toj kući smoci snage i sredstava da je obnovi. Zato planinari i izletnici, oprez!

Planinarska kuća na Bijelim stijenama

✓ Red je red

Kad boravimo u planinarskom domu, trebamo se i pridržavati osnovnih pravila. Ona su obično istaknuta na tabli u hodniku svakoga doma, ali nije naodmet spomenuti ovdje tek najosnovnija.

- Noćenje u domu (a radi se najčešće o višekrevetnim sobama) trebamo što prije najaviti dežurnom planinaru ili domaru, te mu pokazati našu planinarsku iskaznicu,
- Djeci, ženama i starijima prepustimo prednost prilikom odabira mjesta za noćenje,
- Poštujemo red i mir u kući, a posebno tišinu nakon 22 sata,
- Održavamo red u i oko doma, a otpatke ponesimo sa sobom kući,
- Ne pušimo u blagovaonici i spavaonicama,
- Ne ulazimo u cipelama u spavaonicu,
- U kući ili skloništu gdje nema domara racionalno trošimo ogrjev, vodu i el. energiju,
- Pridržavamo se u svemu uputa domara ili dežurnog planinara.

U svim planinarskim objektima na snazi je jedinstven kućni red koji pri dolasku treba svakako pročitati. Od onoga jedinstvenog za sve planinarske domove u Hrvatskoj, ističemo da je svuda u blagovaonicama i spavaonicama zabranjeno pušenje, prilikom ulaza u spavaonice obvezne su papuče, a nakon 22 sata svi su posjetitelji dužni umornima omogućiti miran san. *mN*

OBAVIJESTI:

HPD, Kozarčeva 22, Zagreb,
tel. 01/48 24 142, 48 23 624
Damir Bajs,
"Planinarske kuće u Hrvatskoj",
HPS Zagreb
Obavijesti o vremenu 060/616 666

✓ Jeste li znali

Najpoznatija planinarska kuća u Hrvatskoj svakako je ona podno Vučjaka na sjevernom Velebitu, popularni Zavižan na kojem je već više od pola stoljeća i stalna meteorološka postaja. Kuća je građena početkom tridesetih godina prošlog stoljeća. Gotovo nitko danas i ne zna da su se oko njene lokacije svadali tada poznati planinari i zaljubljenici u Velebit, dr. Josip Poljak i dr. Ivan Krajač. Kuća je sagrađena na

mjestu na kojem je i danas, upornošću dr. Krajača koji je, prošavši sve alpske vrhove, ustvrdio da se najljepši razgledi na svijetu pružaju upravo s Velebita, od današnje kuće na Zavižanu! Svaki posjetitelj to može potvrditi. Dodamo li tome činjenicu da je on u to vrijeme bio i ministar šumarstva pa je novčano potpomogao izgradnju planinarskog doma, svi relevantni razlozi za podizanje kuće su pred nama!

Poseban bi odlomak trebao biti za upozorenje svim izletnicima da je prosinac zimski mjesec kad se treba dobro utopiti. Pritom ne mislimo samo na obuću. Za hodanje planinom dovoljne su visoke cipele koje će sve izdržati. I ne zaboravite ono najvažnije: kad stignete u planinarski dom treba se presvući u suho rublje. Dakle, na košuljama, majicama i donjem rublju nikad ne štedite. Toliko mjesta u naprtnjači će uvijek biti!